

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) १८५७ च्या उठावाची सामाजिक व धार्मिक कारणे स्पष्ट करा. १०
(ब) राजकीय जागृती घडवून आणण्यात प्रांतीय सभांनी केलेल्या कामगिरीचे थोडक्यांत परीक्षण करा. १०
(क) भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या ध्येय व उद्दिष्टांचे वर्णन करा. १०

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) मवाळांच्या कार्याचा आढावा घ्या. १०
(ब) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील जहाल कालखंडाचे महत्त्व स्पष्ट करा. १०
(क) उत्तर भारतातील क्रांतीकारी घडामोडींचा आढावा घ्या १०

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) असहकार चळवळीवर निबंध लिहा. १०
(ब) सविनय कायदेभंग चळवळीच्या वाटचालीचे परीक्षण करा. १०
(क) 'छोडो भारत' चळवळीतील महात्मा गांधीच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा. १०

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) १९३५ च्या भारत सरकारच्या कायद्यातील तुरुतीची माहिती द्या. १०
(ब) घटनात्मक कोडी सोडविण्यासाठी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या. १०
(क) भारताच्या फाळणीवर टीप लिहा. १०

५. खालील टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- (अ) राणीचा जाहिरनामा १०
(ब) बंगालमधील क्रांतिकारी चळवळ १०
(क) गांधी-आयर्विन करार १०
(ड) भारतीय स्वातंत्र्य कायदा १०

2016

QP Code : 763005

2

(मराठी रूपांतर)

(3 तास)

एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) १८५७ च्या उठावाची राजकिय आणि प्रशासकीय कारणे स्पष्ट करा. १०
(ब) 'इंडियन असोसिएशन' यावर टिप लिहा. १०
(क) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेची माहिती द्या. १०

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) मवाळांच्या मुख्य मागण्या विशद करा. १०
(ब) भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीच्या जहालवादी कालखंडातील लोकमान्य टिळकांच्या भूमिकेचे वर्णन करा. १०
(क) महाराष्ट्रातील क्रांतिकारी चळवळीची चर्चा करा. १०

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) असहकार चळवळीचा कार्यक्रम आणि त्याच्या महत्त्वाचे परीक्षण करा. १०
(ब) सविनय कायदेभंग चळवळीचे महत्त्व विशद करा. १०
(क) छोडो भारत चळवळीच्या वाटचालीची चर्चा करा. १०

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) १९३५ च्या भारतीय सरकारचा कायद्यातील मुख्य तरतुदींचे वर्णन करा. १०
(ब) कॅबिनेट मिशन योजना १९४६ यावर भाष्य करा. १०
(क) भारतीय स्वातंत्र्य कायद्याच्या मुख्य वैशिष्ट्यांना अधोरेखित करा. १०

५. खालील टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- (अ) १८५७ च्या उठावाचे परिणाम १०
(ब) परदेशातील क्रांतिकारी कार्य १०
(क) असहकार चळवळीची पार्श्वभूमी १०
(ड) भारताची फाळणी १०

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 (३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) १८५७ च्या उठावाच्या परिणामांचे परीक्षण करा. १०
 (ब) भारतात राजकीय जाणीव जागृत करण्यात पुणे सार्वजनिक सभा आणि बॉम्बे ओसोसिएशन यांची कामगिरी विशद करा. १०
 (क) भारतीय राष्ट्रीय सभेच्या स्थापनेत ए.ओ. ह्यूम यांनी बजावलेल्या भूमिकेची माहिती द्या. १०

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) मवाळांच्या ध्येय, उद्दिष्ट आणि कार्यपद्धतीची माहिती द्या. १०
 (ब) भारतीय राष्ट्रीय चळवळीतील जहाल नेत्यांच्या योगदानाचे मुल्यमापन करा. १०
 (क) भारतातील क्रांतिकारी संघटनांच्या कार्याची चर्चा करा. १०

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) असहकार आंदोलनाची वाटचाल आणि महत्त्व स्पष्ट करा. १०
 (ब) सविनय कायदेभंग चळवळीतील महत्त्वाच्या घटनांवर प्रकाश टाका. १०
 (क) भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील छोडो भारत चळवळीचे महत्त्व सांगा. १०

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- (अ) १८३५ च्या भारत सरकारच्या कायद्यातील तरतुदींचे वर्णन करा. १०
 (ब) माउंटबॅटन योजनांची सविस्तर माहिती सांगा. १०
 (क) भारतीय स्वातंत्र्यांच्या कायद्याची वैशिष्ट्ये विशद करा. १०

५. खालील टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- (अ) १८५७ च्या उठावाची लष्करी कारणे १०
 (ब) परदेशातील क्रांतिकारी कार्य १०
 (क) असहकार चळवळीला कारणीभूत ठरलेल्या घटना १०
 (ड) क्रिप्स प्रस्ताव १०